

TRANSFÚZE

Mgr. Dagmar Chátalova

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Transfuze - převod lidské krve nebo krevních přípravků od jednoho člověka (dárce) do krevního oběhu druhého člověka (příjemce)

Indikace

- při ztrátě krve – úraz, operace, těžký porod, hemoragický a popáleninový šok,
- při krevních onemocnění – anémie, trombocytopenie,
- ostatní indikace – otrava oxidem uhelnatým, nádorová onemocnění, chronická onemocnění ledvin a jater aj.

Standardní transfuzní přípravky

- **Plná krev** je krev dárce odebraná do přiměřeného množství konzervačního roztoku (dnes výjimečně)
- **Erytrocytární masa** - transfúzní přípravek obsahující červené krvinky, které zůstávají po odsátí plazmy.
- **Resuspenze** - erymasa naředěná 100ml roztoku (nejužívanější krevní derivát)
- **Prané erytrocyty** - erytrocyty bez tzv. buffy coatu
- **Trombocytový koncentrát** - koncentrát krevních destiček v plazmě
- **Plazma** - čerstvá mražená plazma

Krevní deriváty

- **Albumin** - roztok plazmatických bílkovin, ze kterých 95% tvoří albumin
- **Imunoglobuliny** - specifické imunoglobuliny např. proti viru Hepatitidy B
- **Koncentráty koagulačních faktorů**

Krevní skupiny

skupina (%)	Aglutinogeny – buňky	Aglutininy – plazma
• A (42%)	A	anti B
• B (18%)	B	anti A
• AB (8%)	AB	nemá - univerzální příjemce
• o (32%)	nemá	anti A, anti B – uni.dárce

Objednávání krevní konzervy z transfúzní stanice

- Přesně vyplníme Žádanku o transfúzní přípravky a vyšetření na krevní skupinu
- Lékař či pověřená sestra odebere krev do **suché, předem označené zkumavky**
- ***Před odběrem krve si řádně ověř identitu nemocného!***
- Vzorek krve se žádankou předáme transfúzní stanici.
- **Dodání krve na oddělení**
- na oddělení dodán:
  - průpis Žádanky o transfúzní přípravky a KS
  - doklad o krevní skupině nemocného
- dodací list transfúzního materiálu

Krev podat do dvou hodin od doby, kdy byla
vyzvednuta z transfúzní stanice!!!!!!

Příprava transfúze

- *plně se soustředit a pracovat s mimořádnou přesností*
- *transfúzní souprava se zavádí do krevní konzervy až těsně před podáním*
- *před aplikací krevní konzervy musí být provedeny kontrolní zkoušky vhodnosti krve dárce pro nemocného u lůžka nemocného*
- *před aplikací další krevní konzervy se použije nová převodová souprava a znovu se provedou kontrolní zkoušky vhodnosti podávané krve.*
- *Při práci se dodržují zásady asepse.*

Záznam o provedení transfúze je uveden v dekursu - transfuzní razítka

- Obsahuje tyto údaje:
  - – datum provedení transfúze,
  - – údaje o krevní skupině nemocného,
  - – číslo konzervy,
  - – přesné udání doby, kdy byla transfúze započata a kdy byla ukončena,
  - – které zkoušky vhodnosti krve byly před transfúzí provedeny,
  - – výsledky vyšetření TK, teploty, pulsu před transfúzí a stav nemocného před a po transfúzi,
  - – podpis lékaře a asistující sestry.

- **Potřebné pomůcky**
  - dokumentace pacienta,
  - transfúzní souprava s filtrem,
  - testovací karty a testovací séra – sanguitesty,
  - ostatní pomůcky jako k infúzi
  - pomůcky k odběru kapilární krve z prstu pacienta
- **Příprava nemocného**
  - *Vymočit*
  - *Upravit nemocnému lůžko a zajisti vyhovující polohu.*
  - *Změřit krevní tlak, puls a teplotu*
  - *Zajistit signalizační zařízení*
  - *Podepsat informovaný souhlas (lékař)*

Postup při aplikaci transfúze

- lékař opět zkontroluje dokumentaci a identitu nemocného - **správná identifikace nemocného!!!**
- Sestra i lékař si umyjí a dezinfikují ruce. Obléknou si ochranné rukavice
- Nejčastěji je krev podávána přes periferní žilní katétr. Sestra by před podáním krve měla zajistit funkční žilní vstup širšího průsvitu
- Po odstranění ochranného krytu na uzávěru sáčku napojí na uzávěr transfúzní soupravu. Zatáhne tlačku a zavěsí konzervu na stojan.
- Lékař (popř. sestra za přítomnosti lékaře) odebere kapilární krev z prstu pacienta.
- Na testovací kartu kápne do malých políček sérum Anti-A a sérum Anti-B a do větších políček po kapce krve z konzervy a po kapce krve od pacienta
- Po zjištění správného výsledku sangvitetu spojí převodovou transfúzní soupravu s periferním žilním katétrem.
- Následně povolí tlačku a nechá probíhat biologickou zkoušku
- Hadičku převodové soupravy upraví jako při infúzi.
- Lékař i sestra sledují stav nemocného.

Výměna krevních konzerv

- každá krevní konzerva podána novou sterilní převodovou soupravou,
- u každé krevní skupiny znovu provedena kontrola krevní skupiny (Sangvittest)
- a biologická zkouška.

Ukončení výkonu

- Převodovou soupravu odpojíme od periferní žilní kanyly a kanylu odstraníme popř. řádně propláchnout fyziologickým roztokem.
- Nemocnému změříme krevní tlak, tep, puls (zaznamenáme do dokumentace).
- Plastový vak, použitá transfúzní souprava a kartička Sanguitestu se uloží na 24 hodin do chladničky.

Zdroje:

MIKŠOVÁ, Z., JANOŠÍKOVÁ, M., ZAJÍČKOVÁ, M., *Kapitoly z ošetrovatelské péče. 2.vydání Vsetín: TYPŌservis Holešov 1998*

KELNAROVÁ, J. a kolektiv, *Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy – 2. ročník, 2. díl, 1. vydání, Praha: GRADA Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-31006-3*

ROZSYPALOVÁ, M., STAŇKOVÁ, M. a kolektiv, *OŠETŘOVATELSTVÍ/2. 2.vydání, Praha: Tiskárny Havlíčkův Brod, 1996. IBSN 80- 85427-94-X*

Název školy: **SZŠ a VOŠZ Žďár nad Sázavou**

Číslo projektu: **CZ.1.07/1.5.00/34.0328**

Název materiálu: **Podávání léků**

Vyučovací předmět: **Ošetrovatelství**

Datum tvorby: **2012/2013**